

Kommenttipuheenvuoro Järjestämisen valmistelun esittely Päjäät-Hämeessä

Maakuntauudistuksen poliittisen ohjausryhmän kokous ma 7.1.2019

Jarmo Pauku, Hämeen ELY-keskus

- Integraatio tarkoittaa, että asiakkaan saama palvelu on eheä ja saumattomasti toteutettu kokonaisuus, jossa erilaisia palveluja yhdistetään asiakkaan palvelutarpeisiin vastaamiseksi mahdollisimman kustannustehokkaalla, laadukkaalla ja vaikuttavalla tavalla.
- Järjestäjällä on kokonaisvastuu integraatiosta eli maakunnan järjestämien palvelujen yhteensovittamisesta. Järjestäjän tulee sovittaa palvelut yhteen myös kuntien ja muiden maakuntien palveluiden/tuottajien kanssa tilanteissa, joissa asiakkaat käyttävät palveluja yli maakuntarajojen esim. yhteistyöalueella keskitettäviä palveluja sekä valtion muiden palvelujen kanssa.

- Järjestäjällä on vastuu palvelukokonaisuuksien ja palveluketjujen määrittelemisestä ja kuvaamisesta, joita käytetään integraation toteuttamisen työkaluina. Palvelukokonaisuuksien ja -ketjujen ja niihin liittyvien eri toimijoiden roolien ja kustannusvastuiden määrittelyllä järjestäjä määrittelee halutun palvelurakenteen sekä asettaa sille mitattavat tavoitteet, eri tuottajien työnjaon sekä lähete- ja konsultaatiokäytännöt. Erityisesti palvelukokonaisuuksien kuvaamisessa tulisi olla mukana sote-palveluiden lisäksi myös esim. kasvupalvelut ja muut yhdyspinnat kuntien ja järjestöjen toimintaan sekä koulutukseen. Tämä mahdollistaa palveluiden tarkastelun strategiselta tasolta, edistää integraatiota ja helpottaa palveluiden katsomista yhteen. Tarkastelu edellyttää tietojen saamista kaikista palveluista.

- Maakunnan on huolehdittava kasvupalvelujen sekä maakunnan muiden palvelujen yhteen sovittamisesta tarkoituksenmukaisiksi palveluketjuiksi. Palveluketjuun voi kuulua myös kunnan, muun viranomaisen tai tahon järjestämiä palveluja.
- Maakunnan on huolehdittava, että kasvupalveluja ja yhteen sovitettuja palveluja tarvitsevat asiakasryhmät ja asiakkaat tunnistetaan, heidän tarvitsemansa palveluketjut määritellään sekä asiakasta koskevaa tietoa hyödynnetään eri tuottajien välillä.
- Maakunnan ja sille palveluja tuottavan toimijan on tunnistaessaan, että asiakas tarvitsee yhteen sovitettuja palveluja, huolehdittava siitä, että asiakas saa maakunnan ja muun tahon järjestämistä palveluista kuuluvat palvelut tarkoituksenmukaisena kokonaisuutena ja ohjataan muun tahon järjestämistä palveluista olevien palvelujen piiriin.
- Järjestämistä vastuussa oleva maakunta huolehtii lisäksi siitä, että palvelun tuottajat toimivat keskenään yhteistyössä siten, että asiakkaiden käytössä on yhteen sovitettuja palveluja.

- Kasvupalvelun välineiden ja sen määrärahojen tehokas käyttäminen edellyttää, että maakunnat sovittavat toisiinsa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan kasvupalveluja sekä muita asukkaille ja yrityksille tarjottavia palveluja, kuten maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan yrityksille ja kuluttajille tarkoitettut palvelut sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon alan tutkintoon johtavaan koulutukseen ja muuhun koulutustarjontaan liittyvät palvelut.
- Yhteen sovittuja palveluita tarvitsevat esimerkiksi heikossa työmarkkina-asemassa olevat työttömät. Monialaisesta palvelutarpeesta ja kasvupalvelujen sekä sosiaali- ja terveystalouden tai Kansaneläkelaitoksen järjestämisvastuulle kuuluvien kuntoutuspalvelujen yhteensovittamisesta säädettäisiin ehdotetussa laissa rekrytointi- ja osaamispalveluista. Maakunta vastaisi myös kasvupalvelujen sekä sosiaali- ja terveystalouden palvelujen sovittamisesta yhteen kunnan nuorisopalvelujen, sivistystoimen ja muiden tahojen palvelujen kanssa nuorten työllistymisen edistämiseksi (Ohjaamo-toiminta). Ohjaamot tarjoavat matalan kynnyksen henkilökohtaista palvelua ilman ajanvarausta.

Valinnanvapauden hallinta

Valinnanvapauden hallinnointi tulevassa maakuntamallissa edellyttää järjestäjältä uudenlaista osaamista. Järjestäjän on varmistettava palveluiden saatavuus ja palveluverkon suunnittelu siten, että asiakkaiden yhdenvertaisuus toteutuu. Mahdollinen kysynnän vaihtelu lomakausina tulee myös ottaa huomioon. Yksityisten palveluntuottajien tullessa mukaan palveluverkko rakentuu vahvasti myös markkinoiden ehdoilla. Järjestäjän tulee määritellä markkinapuutteen kriteerit ja paikata mahdolliset markkinapuutteet. Sote-palvelujen lisäksi myös kasvupalveluissa asiakkailla on toiminnan sisällön mahdollistamissa määrin vapaus valita käyttämänsä palvelutuottaja. Kasvupalveluissa järjestäjä kuitenkin tekee myös hankkimispäätökset ja suunnittelee palveluiden verkkoa.

Markkinakartoituksen avulla järjestäjä lisää markkinatuntemustaan sekä saa tarkemman käsityksen markkinatarjonnasta ja eri palvelumarkkinoiden kilpailutilanteesta. Markkinakartoitus on osa maakunnan hankinnan suunnittelua, ja se toteutetaan ennen varsinaisen hankintamenettelyn aloittamista. Markkinakartoituksella järjestäjä voi myös selvittää yritysten valmiuksia uusien ratkaisujen kehittämiseen ja innovatiivisiin palveluihin. Markkinakartoitus on myös tärkeä osa järjestäjän ennakoivaa palveluiden saatavuuden varmistamisen tehtävää. Markkinakartoitus on lisäksi apuna maakunnan palveluverkon suunnittelutyössä, jossa sen tulee varmistaa maakunnan asukkaiden yhdenvertaisuus.

Maakunta vastaa järjestämisvastuullaan olevien palveluiden saatavuudesta markkinapuutetilanteissa. Kasvupalveluissa markkinapuute voi esiintyä, jos maakunta ei saa kasvupalveluille vaatimukset täyttävän palveluntarjoajan tarjousta. Tällöin maakunnan on selvitettävä palvelujen saatavuutta hankintalain mukaisella tarjouskilpailulla. Suoran valinnan sote-palveluissa markkinapuutetta voi esiintyä alueellisesti. Maakunta voi markkinapuutetilanteessa järjestää palvelut hankintalain mukaisella menettelyllä tai tuottaa palvelut itse. Markkinapuute on tällöin todettava erillisellä selvityksellä, ja sote-palveluiden tuottamiseen on saatava sosiaali- ja terveysministeriöltä lupa.

Järjestäjän osaaminen ja kyvykkyydet

Järjestäjän osaamista ovat mm:

- Strategisen suunnittelun ja johtamisen osaaminen (mm. maakunta- ja palvelustrategian, yhteistyöalueen yhteistyösopimus sekä erilaiset substanssikohtaiset suunnitelmat)
- Muutosjohtamisen osaaminen
- Hankinta- ja kilpailutusosaaminen
- Liiketoimintaosaaminen, kaupallinen osaaminen ja markkinamekanismien tuntemus
- Sopimusosaaminen
- Innovatiivinen hankinta- sekä vaikuttavuusosaaminen
- Kehittämisosaaminen
- Verkostojohtamisen osaaminen
- Tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen kiinteänä osana järjestäjän osaamista
- Osallisuuden sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteuttamiseen liittyvä osaaminen
- Tietohallinnollinen ja maakunnan rekisterin pitäjyyteen sekä tietosuoja-kysymyksiin liittyvä osaaminen

A serene winter landscape featuring a dense forest of evergreen trees heavily laden with snow. The ground is a smooth, undisturbed expanse of white snow, with several sets of footprints leading from the foreground towards the trees. The sky is a clear, pale blue, suggesting a bright but cool day. The overall scene is peaceful and evocative of a quiet winter day in a snowy forest.

Kiitos

UUSI PH